

YÜZYILLARBOYUNCA İLAHİ MÜJDE GELENEĞİ

<"xml encoding="UTF-8?">

YÜZYILLARBOYUNCA İLAHİ MÜJDE GELENEĞİ

Kur'ân-ı Kerim, insanlığın tarih döneminin peygamberliklerle, peygamberlerin gönderilmesi ile, ilâhî elçilerin görevlendirilmesi ile başladığını açıkça belirtiyor. O peygamberler ki, toplumlarını daha erdemli bir hayat tarzına, daha kâmil bir insanî var oluşa doğru yönlendirmeyi sürdürme gelmişlerdir. Bundan şu sonuç çıkarılabilir: İnsan topluluklarında Peygamberlik güneşinin doğuşu, insan topluluklarında peygamberlerin ortaya çıkışı, insanlık tarihinin döneminin başlangıcı sayılır.

Nitekim yüce Allah şöyle buyuruyor: "İnsanlar tek bir ümmetti. Allah, müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde, insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere hak kitaplar indirdi. Oysa kendilerine apaçık ayetler geldikten sonra, birbirlerine karşı olan azgınlık ve kıskançlıkları yüzünden anlaşmazlığa düşenler, o kitap verilenlerden başkası değildir. Böylece Allah, iman edenleri hakkında ayrılığa düştükleri gerçeğe kendi izniyle erişti. Allah, dilediğini doğru yola iletir.[1]

Yüce Allah'ın hikmeti ve rahmeti insanlığı hidayet yoluna taşıyan peygamberlerin gönderilmesini gerekli kıldı. Öyle ki, bu peygamberlerin ilkelerini taşıdıkları hidayet yolu insanlığı içgüdü döneminden akıl dönemine, içgüdülere ve kaba-kuvvete dayanan çatışma mantığından dayanağı kanun olan düzen dönemine çıkardıracaktı... Böylece insanlık, peygamberlikler sayesinde biyolojik bir hayvanî yapıdan çıkarak aklî ve ruhî bir aşamaya yükseldi.

Peygamberlikler, insan için kan bağına dayalı biyolojik birlikten daha üst düzeyli bir birlik projesi gerçekleştirdi. Bu proje inanç esasına dayalı birlik projesidir. Bu yolla insanlar arası ilişkiler maddî ilişkiler düzeyini aşarak manevî ilişkiler düzeyine yükseldi. Peygamberlikler döneminin güneşi doğduktan sonra, insan türü arasında çıkan anlaşmazlıklar mana nitelikli, din ve inanç kaynaklı anlaşmazlıklara dönüştü. Başka bir deyişle peygamberlikleri vasıtasıyla getirdikleri dinin gelmesi ile insanlar arasındaki çatışma sebepleri ortadan kalkmadı. Tersine devam edip çeşitlendi. Fakat dinin gelmesinden sonra bu alandaki dayanak kaynak içgüdü olmaktan çıkıp onun yerini kanun aldı. Dinin içerdiği kanun ise insanlar arası birliğin, dayanışmanın ve gelişmenin değişmez nitelikli temelini oluşturur.[2]

İmam Ali (s.a) Nehcü'l-Belâğa'daki hutbelerinin birincisinde âlemin yaratılışını ve Hz. Âdem'in yaratılışını ve yeryüzüne yerleştirilmesini gözden geçirdikten sonra, peygamberlik güneşinin

doğuşunun ve yüzyıllar boyunca art arda nur halkaları hâlinde zincirlenmesinin, insan tarihinde ve hareketinde kemale doğru hareketinde gelişmenin eksenini olduğunu belirtmiştir. Nitekim

Kur'ân-ı Kerim de tarihe bakış yöntemini açıklarken bu noktayı açıkça vurguluyor.

İmam Ali (s.a) sözünü ettiğimiz hutbesinde şöyle diyor: "...Sonra münezzehe olan Allah, Âdem'in

çocuklarından nebiler seçti. Onlardan vahiy üzerine söz[3] ve risaletini tebliğ üzerine

emanetlerini (emanete riayet edeceklerine dair taahhüt) aldı. İnsanların çoğu Allah'ın kendilerine

şart koştuğu sözünü[4] değiştirince, hakkını inkâr edince, Allah'a eşler koşunca,[5] şeytanlar

onları Allah'ı tanımaktan alıkoyunca[6] ve Allah'a ibadetten ayrılınca, Allah da onlara elçiler

gönderdi ve insanlardan fitrî sözlerini tutmalarını istemek,[7] insanlara unuttukları nimetini

hatırlatmak, davetle hücceti tamamlamak, aklın definelerini ortaya çıkarmak[8] ve onlara kudret

ayetlerini göstermek için kesintisiz şekilde nebiler gönderdi. Üstlerinde yüksek bir tavan,

altlarında serilmiş bir döşek, hayatlarını sağlayan ihya eden bir rızık, öldüren ecel, ihtiyarlatan

zorluklar[9] ve peş peşe gelen olaylar bu kudret nişanelerindendir."

"Münezzehe olan Allah kullarını gönderilmiş elçilerden, indirilmiş kitaptan, gerekli bir hüccetten

ve apaçık doğru yolu göstermekten mahrum bırakmamıştır."[10]

"Öylesine peygamberlerdir ki, sayılarının azlığı ve yalanlayıcılarının çokluğu onları (görevlerini

yapmaktan) engellememiştir."

"Kimisi gelip geçmiştir; kendisinden sonra gelecek olanın adı ona bildirilmiştir. Kimisi çıkıp

gelmiştir, kendisinden önceki onu tanıtmıştır."[11]

"Böylece asırlar birbiri ardınca geçti,[12] zaman akıp gitti. Babalar gitti, yerine oğullar geçti."

"Ta ki münezzehe olan Allah vaadini yerine getirmek,[13] nübüvvetini tamamlamak ve

peygamberlere verdiği sözü tutmak için, alâmetleri meşhur ve doğumu yüce olan Allah'ın

Resulü Muhammed'i (s.a.a) gönderdi."

"Yeryüzü ehli o gün çeşitli dinler, dağınık istekler ve farklı yollara yönelmişlerdi. Kimisi Allah'ı

yaratıklarına benzetmiş, kimisi isminde ilhada düşmüş (müsemmanın hakikatinde yanılgıya

düşmüş), kimisi de başkasına işaret etmişti (şirk koşmuştu)."[14]

"Derken Allah onun vasıtasıyla onları hidayete erdirdi ve konumu bereketiyle onları cehaletten

kurtardı."

"Sonra Allah, Muhammed'e (s.a.a) kendine kavuşmayı seçti. Onun için katındakileri beğendi.

Ona, dünya yurdundan ayırmakla ikramda bulundu ve onu imtihan diyarından çekip aldı.

Sonunda saygıyla onun ruhunu kabzetti ve sizlere nebilerin ümmetlerine bıraktığı şeyleri bıraktı.

Çünkü peygamberler, ümmetlerini başıboş bırakmadılar. Apaçık bir yol bırakmadan gitmediler.

Bir bayrak dikmeden onları terk etmediler."[15]

Önceki peygamberlerin, kendilerinden sonraki peygamberlerin geleceğini müjdelemeleri, hem o

çağda yaşayan nesiller için ve hem de daha sonraki nesiller için fayda sağlar. Çünkü böyle bir müjde gelecek nesillerin gözlerini açar ve onların geleceği müjdelenen peygamberi karşılamaya hazırlıklı olmalarını sağlar. Ayrıca bu müjde onların şüphelerini gidererek güvenlerini ve imanlarını kuşkusuzluklarını artırır.

Üstelik durumun düzeleceğinden eğer ümitsiz olunup da kalbi yeis doldurursa, bu durum insanı kötülük ve hıyanet kapılarını çalmaya sevk eder. Bu durumda oysa bozuklukları düzeltecek peygamberlerin geleceği yolundaki müjdeler, bozuklukların düzeltilmesini bekleyen vicdanlardaki ümitsizliği giderir ve onları hayatı sevmeye ve iyilik kapılarını çalmaya yöneltir. Bunların yanı sıra bu müjdelemeler müminlerin, peygamberlerin peygamberliğine yönelik imanlarını artırır ve kâfirleri inkârcılıklarından şüphe etmeye sevk eder. Bu şüphe onların peygamberin hakka çağrısı karşısındaki direnişlerini zayıflatır. Bu da onların çağrıyı kabul etmelerine zemin hazırlar.

Şu da var ki, bu müjdelemeler güvenin oluşmasına yol açtıkları takdirde gelecek peygamberlerden mucize istenmeyebilir. Ayrıca, müjde ile desteklenen peygamberlik kalplere daha kolay girer ve benimsenmeye daha yakın olur. Üstelik böyle bir müjde insanları beklenmedik bir olay karşısındaki şokun etkisinden uzak tutar, peygamberin çağrısını insanların vicdanlarında garip ve yadırgatıcı bir durum olmaktan çıkarır.[16]

Bunlara ek olarak şu noktayı da vurgulamalıyız ki, bütün peygamberler bir tek çizgi oluştururlar. Buna göre önceki peygamber sonraki peygamberi müjdelediği gibi, sonraki peygamber kendisinden önceki peygambere iman eder. Aşağıdaki incelemede gözden geçireceğimiz deliller ve uygulamalar bir yana, Âl-i İmrân Suresi'nin seksen birinci ayeti bu müjdeleme geleneğinin bütün peygamberler için zorunlu tutulduğunu açık bir dille belirtmiştir.

Peygamberlerin Muhammed b. Abdullah'ın (s.a.a) Elçiliğini Müjdelemeleri

1- Kur'ân-ı Kerim, Hz. İbrahim'in (a.s) Hz. Peygamber'in (s.a.a) geleceğini müjdelediğini açıkça bildiriyor. Hz. İbrahim, Kur'an, Mekke'deki Beytül-Haram'dan, Hz. İbrahim'in onun temellerini yükseltmesinden, söz ettikten, kendisinin ve oğlu Hz. İsmail'in dualarının kabul edilmesini dilemesinden ve soylarından olan Müslüman bir ümmetin oluşmasını temenni etmesinden söz ettikten sonra şöyle dediğini açıklıyor: "Rabbimiz! Onlara içlerinden senin ayetlerini kendilerine okuyacak, onlara kitap ve hikmeti öğretecek ve onları arındıracak bir elçi gönder. Şüphesiz üstün güçlü ve hikmet sahibi ancak sensin."[17]

2- Kur'ân-ı Kerim, ümmî olan Hz. Peygamber'in (s.a.a) geleceğine ilişkin müjdenin Ahdiatik ile Ahdicedit'te, yani hem Tevrat'ta, hem de İncil'de yer aldığını açık bir dille belirtiyor. Tevrat ile İncil, Hz. Peygamber'in (s.a.a) geldiği ve Kur'ân'ın indiği dönemde elde bulunuyordu. Eğer Hz.

Peygamber'in geleceğine ilişkin müjde bu kutsal kitaplarda yer almasaydı, bu kitapların inananları Kur'ân'ın verdiği bu haberi açıkça yalanlardı.

Yüce Allah şöyle buyuruyor: "Yanlarındaki Tevrat'ta ve İncil'de yazılı buldukları o elçiye, o ümmî Peygamber'e uyanlar (var ya), işte o peygamber onlara iyiliği emreder, onları kötülükten men eder, onlara temiz şeyleri helâl, pis şeyleri haram kılar, ağırlıklarını ve üzerlerindeki zincirleri indirir..."[18]

3- Saff Suresi'nin altıncı ayetinde açık bir dille belirtiliyor ki, Hz. İsa (a.s) Tevrat'ı açıkça onayladı ve kendisinden sonra Ahmet ismiyle bir peygamberin geleceğini müjdeledi. Bilindiği gibi Hz. İsa'nın (a.s) bu hitabı sadece havarîlere değil, İsrail Oğulları'nın bütününe yönelik olmuştur.

Kaynaklar

[1]- Bakara, 213

[2]- İmam Ali'ye (s.a) Göre Tarih Hareketi, s.71-73

[3] - Yani, Allah peygamberlerden kendilerine indirilen vahyi tebliğ edeceklerine dair veya kendilerine vahyedilen esaslardan başka bir yasayı insanlara önermeyecekleri hususunda söz aldı.

[4] - Allah'ın insanlara sözü, fıtratın sözü olarak ifade edilen mesajdır.

[5] - Allah'a koşulan eşlerden maksat, yüce Allah dışında tapılan putlardır.

[6] - Metnin orijinalinde geçen "ictâlethum" kelimesi, onları fıtratlarında saklı olan hidayet aracılığı ile yönlendirildikleri amaçtan saptırınca, demektir.

[7] - Yüce Allah insanın yapısına sunduğu içgüdüler ve güçler, kendisine gösterdiği hidayet belgeleri ve kanıtları sayesinde, kendisine sunulan bu yetenekleri yaratılış amaçları doğrultusunda kullanacağı yolunda söz almış gibidir. Eğer nefsinin kışkırtmaları, dürtülerinin vesvesesi karşısına çıkmasa, insan vermiş olduğu bu söz doğrultusunda hareket edecekti. İşte Allah insanlardan bu sözlerini yerine getirmelerini istesinler diye onlara peygamberleri gönderdi.

[8] - Metnin orijinalinde geçen "defainu'l-ukul" (akılların defineleri) ifadesi, insana kâinatın sırlarını keşfettiren ve onu yaratıcıya kesin şekilde iman etme seviyesine yükselten irfan nurları demektir. Vehim bulutları ve hayal perdeleri bu nurları örtebilir. O durumlarda peygamberler gelerek bu potansiyel bilgileri harekete geçirirler ve bu gizli sırları açığa çıkarırlar.

[9]- Metnin orijinalinde geçen "sakf-ı merfû" (yüksek tavan) gök; "mihadu'l-mevzu" (serilmiş döşek) yeryüzü; "evsab" zorluklar, sıkıntılar demektir.

[10] - Metnin orijinalinde geçen "mehacce" kelimesi, "açık ve doğru yol" demektir.

[11] - Metinde geçen "min-sabıkın" (gelip geçmiş) kelimesi, ifadenin başındaki "rusulun" kelimesini beyan etmekte, peygamberlere yönelik bir açıklama yapmaktadır. Daha önceki peygamberlerin çoğuna kendilerinden sonra gelecek peygamberlerin isimleri bildirilmiş ve onlar da bu peygamberlerin geleceğini müjdelemişlerdir. Nitekim bu, Tevrat'ta görülmektedir.

Metinde geçen "gâbir" (sonra gelen) kelimesi, önceki peygamberlerin geleceğini haber vermesinden sonra gelen sonraki peygamber demektir. Bu peygamber daha önceki peygamber tarafından tanıtılmış olarak gelmiş oluyor.

[12] - Metnin orijinalinde geçen "neseleti'l-kurun", birbiri ardınca, peşpeşe geçti, demektir.

[13] - Metinde geçen "iddetihi" (vaadini) kelimesinin sonundaki zamir, yüce Allah'a racidir.

Çünkü daha önceki peygamberlerin dilinden Hz. Muhammed'i elçi olarak göndereceğini vaadeden, yüce Allah'tır. "Nubuvvetihi" kelimesinin sonundaki zamir de öyle. Çünkü onu haber veren Allah olduğu gibi, peygamberlerine vahiy gönderecek olan da O'dur. Bu gayb haberi gerçekleşmeden önce nübüvvet adını alır. Haber vereni Allah olduğu için de nübüvvet O'na izafe edildi.

[14] - Metinde geçen "el-mulhidu fi ismillah" ifadesi, müsemmadan (ismin gerçeğinden) sapan ve Allah'a, aslında tenzih edilmesi gereken bir sıfat yakıştıran kimse demektir. "el-Muşiru ilâ gayrihi" ise, tasarrufta Allah'a başka bir ilâhı ortak ederek o sözde ilâha tapan, ondan yardım dileyen kimse demektir.

[15] - Yani peygamberler, ölümlerinden sonra ümmetlerini hidayet edecek rehberden yoksun bırakmadılar. Hz. Muhammed (s.a.a) ile ilgili durum da budur. Hz. Peygamber ümmetine öncelikle dinleri için ihtiyaç duydukları her şeyi içeren Allah'ın kitabını bıraktı. Ayrıca onlara masum Ehl-i Beyti'ni de bıraktı ve onları Allah'ın azametli kitabı ile eş tuttu. Nitekim bunu, Hz. Peygamber'den tevatür yolu ile nakledilen ve çok sayıda kimse tarafından rivayet edilen Sakaleyn Hadisi'nde açıkça belirtmiştir.

[16]- Muhammed Fi'l-Kur'ân, s.36-37

[17]- Bakara, 129

[18]- A'râf, 157